

Afdeling: Bestuur en Dienstverlening
Behandelaar: Wessels, Jan
Telefoonnummer: **0641736897**

Voorstelnr. <Neem dossiernr over uit Ibabs>
Barneveld, 17 september 2020
Portefeuillehouder: P.J.T. van Daalen

☒ Ter kennisname naar de raad
Nummer beleidsproduct:

☐ Op overzicht Bestaand beleid (website)

Onderwerp: **Vorbereiding open overleg verkenning herindeling Gemeente Scherpenzeel.**

Gevraagde beslissing:

1. De geformuleerde Barneveldse spelregels en standpunten voor het open overleg in het kader van artikel 8 van de Wet arhi vast te stellen als uitgangspunt voor het nog te voeren open overleg met de provincie Gelderland.
2. De geformuleerde inhoudelijke bespreekpunten naar aanleiding van het door de provincie Gelderland toegezonden concept-plan van aanpak vast te stellen als inbreng voor het open overleg.
3. Dit collegebesluit alsmede de onder beslispunten 1 en 2 van dit besluit genoemde documenten ter kennisname van de gemeenteraad te brengen.

1. Inleiding

Op 14 juli jl. hebben Gedeputeerde Staten van Gelderland besloten om het traject naar de bestuurskracht van de gemeente Scherpenzeel te vervolgen door het starten van het open overleg als bedoeld in artikel 8 van de Wet algemene regels herindeling. Hiervoor is door de provincie Gelderland een plan van aanpak opgesteld waarin het proces op hoofdlijnen wordt beschreven. Het document is op 14 september jl. besproken met de gemeente Scherpenzeel en wordt op 21 september a.s. met uw college besproken. Ter voorbereiding op dit overleg is het wenselijk om de Barneveldse spelregels en standpunten vast te stellen als uitgangspunt voor het voeren van overleg. Tevens is het wenselijk om een reactie te formuleren op het concept-plan van aanpak van de provincie Gelderland. In dit advies wordt u voor beide onderdelen een voorstel gedaan.

2. Argumenten

1.1 Het vooraf vaststellen van de Barneveldse spelregels en standpunten draagt bij aan de kwaliteit van het proces..

Het proces naar de bestuurskracht van de gemeente Scherpenzeel is een traject van diverse stakeholders met verschillende rollen, belangen en verschillen van inzicht. Om dit proces zuiver en open te voeren, is het wenselijk dat vooraf transparantie ontstaat over de Barneveldse spelregels en de standpunten waarin het proces tegemoet getreden gaat worden. In het document dat als bijlage 1 bij dit voorstel is gevoegd, is een voorstel gedaan voor de Barneveldse spelregels en standpunten.

1.2. De provincie Gelderland heeft een concept-plan van aanpak opgesteld waarin de hoofdlijnen van het proces worden beschreven om de verschillende oplossingen voor de versterking van de bestuurskracht van de gemeente Scherpenzeel te onderzoeken en af te wegen.

De provincie Gelderland heeft het concept-plan van aanpak aan u verzonden en stelt u in de gelegenheid tot het aandragen van op- en aanmerkingen op het concept. Op 21 september a.s. wordt dit plan van aanpak met u besproken. In het als bijlage 2 bij dit voorstel gevoegde overzicht, is een voorstel gedaan voor een reactie op het concept-plan van aanpak.

3. Bijlagen

- Bijlage 1: Spelregels en standpunten voor een zuiver proces Arhi-procedure.
- Bijlage 2: Bespreekpunten provincie: inzet voor open overleg.

Bespreekpunten provincie – inzet voor open overleg

- Plan van aanpak: gaat met name over Scherpenzeel. We zien in de aanpak van het open overleg vrijwel geen perspectief vanuit Barneveld. Onze veronderstelling is dat in een open overleg niet alleen wordt stil gestaan bij de bestuurskracht van Scherpenzeel maar ook de meerwaarde van een eventueel samengaan voor Barneveld. Er zou wat ons betreft in het plan een paragraaf opgenomen moeten worden over hoe het open overleg wordt vormgegeven vanuit Barneveld.
- In het plan van aanpak zien wij drie varianten: zelfstandigheid, bestuurlijke fusie en duurzaam partnerschap. Vooral deze laatste variant vraagt om nadere uitdieping van de standpunten: hoe staat de provincie hierin? Vanuit Barneveld is in een eerder stadium aangegeven dat een ambtelijke fusie alleen bespreekbaar is als het een voorloper is op een bestuurlijke fusie. Een ambtelijke fusie is voor ons geen uitgangspunt. Wij zullen dit nog verder onderbouwen.
- Zowel in het plan van aanpak als in de opzet voor de participatie zien wij geen expliciete rol en strategie verwoord naar de gemeenteraden. Voor ons is een tijdige betrokkenheid van de gemeenteraad een voorwaarde voor een zuiver proces.
- Het participatieplan vraagt wat ons betreft om aanscherping. Wij missen een innovatieve aanpak van de participatie. Daarnaast valt ons op dat de provincie voorstelt om te kiezen voor een neutrale afzender terwijl de regie op de open gesprekken bij de provincie ligt. Dit vinden wij niet wenselijk. Het is belangrijk dat stakeholders begrijpen wie de afzender is.
- Wij vinden het belangrijk dat er spelregels worden bepaald voor houding en gedrag van alle betrokkenen in dit proces: hoe gaan wij met elkaar om en wat doen we wel en niet. Wij maken ons zorgen over de toonzetting in de communicatie. Een goed proces staat en valt met een neutrale houding.
- Wij zien dat er de nodige inzet van ons wordt gevraagd. Wij willen graag snel uitzicht op wat het open gesprek van ons vraagt qua inzet en middelen. Wij vragen ons af of de provincie budget heeft voor het vereffenen van de extra kosten die wij maken.
- De planning is zeer krap maar voor ons is een belangrijke voorwaarde dat de termijnen gehaald worden. Uitstel is wat ons betreft geen optie wegens een mogelijke samenloop met de gemeenteraadsverkiezingen en het risico van stagnatie. Wij willen graag commitment van de provincie dat de termijnen zoals die nu zijn bepaald blijven staan.

Spelregels en standpunten voor een zuiver proces Arhi-procedure

Spelregels voor een zuiver proces en een open dialoog

Het college van de gemeente Barneveld heeft de waarden en spelregels bepaald voor haar houding en gedrag tijdens de open gesprekken. Het college van Barneveld is hierop aanspreekbaar en nodigt andere betrokkenen uit om uit te gaan van dezelfde waarden en hier eventueel nieuwe aan toe te voegen.

- Wij zoeken voortdurend de open dialoog. Wij voeren het goede gesprek door geen doelredenering te volgen.
- Wij zijn transparant over onze standpunten en onze acties.
- Wij stellen ons open op. Wij willen exploreren en verkennen.
- Wij gaan niet alleen uit van ons eigen belang. Wij stappen over onze eigen schaduw heen als dat nodig is.
- Wij gaan uit van het beginsel van 'fair play'. Wij nemen geen vooringenomen standpunten in en stellen ons onpartijdig op.
- Wij tonen de kunst van het verdragen. We maken anderen niet zwart als dat ons gebeurt.
- We gaan respectvol met elkaar en elkaars belangen om.
- We komen onze afspraken na.
- We maken duidelijke afspraken over wat we communiceren en wanneer zodat anderen hier niet door overvallen worden. Ook de overige betrokken partijen zijn op dit punt aanspreekbaar.

Standpunten college Barneveld Arhi-procedure

Het college van de gemeente Barneveld gaat uit van de volgende standpunten voor de Arhi-procedure.

- Als een herindeling een goede oplossing is voor Scherpenzeel dan staat Barneveld open en constructief in deelname aan het open overleg. Het is van groot belang dat er snel duidelijkheid komt over de herindeling en dat het proces is afgerond op 1 januari 2023. Indien er gekozen wordt voor de variant "herindeling" is het van groot belang dat er uiterlijk op 1 juli 2021 een advies over een herindelingsontwerp bij de minister ligt.
[Duiding: Barneveld wenst een efficiënt proces binnen de door de provincie gestelde termijnen om samenloop met de gemeenteraadsverkiezingen te voorkomen.](#)
[Samenloop zou kunnen leiden tot stagnatie voor zowel Scherpenzeel als Barneveld.](#)
[Voor medewerkers van beide gemeenten brengt een Arhi-procedure veel onzekerheden met zich mee. Het is daarom van belang om een moeilijke beslissing zorgvuldig maar wel snel te nemen.](#)
- De voorkeur van Barneveld gaat uit naar een lichte variant, vergelijkbaar met de herindeling Purmerend/Beemster, en niet naar een volwaardige samenvoeging. Dit vanuit de wens voor een compact en efficiënt proces. In de lichte samenvoegingsvariant wordt een van de betrokken gemeenten niet opgeheven en worden de andere betrokken gemeenten wel opgeheven en geïntegreerd met de niet

op te heffen gemeente, waardoor de rechtsgevolgen die zijn verbonden aan de opheffing voor de niet op te heffen gemeente achterwege blijven. Dit betekent dat de burgemeester, de secretaris, griffier en het ambtelijk apparaat van de niet op te heffen gemeente in functie blijven en er geen preventief financieel toezicht komt. Er dienen wel herindelingsverkiezingen te worden georganiseerd. Dit betekent dat de reguliere gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022 worden uitgesteld en dat er in november 2022 verkiezingen worden gehouden ten behoeve van de nieuwe fusiegemeente..

[Duiding: Scherpenzeel kent het model Purmerend/Beemster en heeft in een eerder gesprek aangegeven hiervoor open te staan.](#)

- Barneveld draagt bij aan een coöperatieve samenwerking in alle stappen van het proces.

[Duiding: Barneveld wil in houding en gedrag een constructieve bijdrage leveren aan de open gesprekken en de stappen die daarna volgen. Barneveld is hierbij bereid om verder te kijken dan het eigen belang.](#)

- Barneveld hecht waarde aan een onafhankelijke “club van wijzen” die het proces begeleidt.

[Duiding: Op deze wijze wordt de kwaliteit van de inhoud en het proces op een objectieve wijze verankerd.](#)

- Tijdens het open overleg moet duidelijk worden wat voor zowel Scherpenzeel als Barneveld de meerwaarde is van een samen gaan en samenwerken.

[Duiding: Barneveld moet \(h\)erkennen en kunnen uitdragen wat de meerwaarde is van een herindeling naar onze inwoners.](#)

- De raad moet tijdig, volledig en juist betrokken worden in het proces.

[Duiding: de raad staat voor democratische legitimiteit en zal vanuit haar rol voortdurend betrokken moeten zijn bij het proces. De regie op de Arhi-procedure ligt bij de provincie. De provincie wordt gevraagd om voortdurend en tijdig inzicht te geven in de stappen die doorlopen worden en in de verschillende rollen, waardoor het college voldoende tijd krijgt voor consultatie en het meenemen van diverse betrokkenen in het proces.](#)

- Alle gesprekken over vormen van samenwerking tussen Barneveld en Scherpenzeel maken onderdeel uit van het open overleg.

[Duiding: Barneveld wil niet vooruitlopen op de uitkomsten van het open overleg en voert nu geen gesprekken over uitbreiding van de al bestaande samenwerking met Scherpenzeel op het gebied van dienstverlening.](#)